

EXPUNERE DE MOTIVE

Articolul 181 alin. (10) din Legea nr. 198/2023 a învățământului preuniversitar prevede că persoana care solicită angajarea prin concurs pe un post didactic sau pe o catedră cu predare într-o altă limbă decât cea în care și-a efectuat studiile trebuie să susțină, în fața unei comisii de specialitate, o probă de competențe lingvistice de specialitate pentru limba de predare a catedrei didactice solicitate.

În aplicarea acestei dispoziții, metodologia-cadru privind mobilitatea personalului didactic stabilește anual condițiile de organizare și desfășurare a probei. Legislația în vigoare nu stabilește însă, la nivelul legii, o perioadă în care rezultatul „Admis” obținut la această probă își păstrează valabilitatea pentru procedurile ulterioare de mobilitate sau pentru concursurile de ocupare a posturilor didactice.

În aceste condiții, o persoană care a promovat proba și a dovedit astfel, în cadrul unei proceduri oficiale, că deține competențele lingvistice necesare exercitării activității didactice poate ajunge în situația de a fi obligată să susțină din nou aceeași probă la participarea, într-un an școlar ulterior, la o altă etapă de mobilitate sau la un nou concurs pentru ocuparea unui post didactic. Repetarea evaluării la intervale scurte nu este justificată atunci când competența lingvistică a fost deja verificată de o comisie de specialitate, în condițiile prevăzute de lege și de metodologia aplicabilă.

Mai mult, reglementarea actuală nu distinge între persoanele care, după promovarea probei, utilizează efectiv și constant limba respectivă în exercitarea profesiei didactice și persoanele care nu mai desfășoară activitate în limba pentru care competența a fost certificată. Or, desfășurarea activității didactice cu predare în limba respectivă presupune utilizarea continuă a acesteia într-un context profesional, atât în comunicarea cu elevii, cât și în pregătirea și susținerea activităților didactice, în evaluare și în îndeplinirea celorlalte atribuții specifice postului.

În aceste situații, obligarea cadrului didactic la repetarea probei exclusiv ca urmare a împlinirii unui termen, deși acesta a utilizat fără întrerupere limba respectivă în activitatea sa profesională, ar constitui o formalitate care nu aduce o verificare suplimentară relevantă a competenței lingvistice.

Reglementarea actuală nu ține seama în mod suficient nici de parcursul educațional ulterior al candidatului. O persoană care și-a efectuat studiile inițiale într-o altă limbă poate absolvi ulterior un program de studii universitare de licență, de masterat sau de doctorat desfășurat în limba de predare a postului ori a catedrei solicitate. Finalizarea unui asemenea program presupune utilizarea constantă a limbii respective într-un context academic, pe o perioadă semnificativă, pentru participarea la activități didactice, susținerea evaluărilor, elaborarea lucrărilor academice și îndeplinirea cerințelor necesare obținerii diplomei.

În acest context, solicitarea unei probe distincte pentru dovedirea unei competențe lingvistice deja demonstrată prin absolvirea unui program universitar în limba respectivă generează o formalitate suplimentară care nu este necesară pentru atingerea scopului urmărit de lege.

Prezenta propunere legislativă urmărește înlăturarea acestor neconcordanțe și instituirea unui mecanism mai coerent și mai proporțional de verificare și recunoaștere a competențelor lingvistice necesare exercitării activității didactice.

Prin introducerea alin. (10¹) se stabilește că rezultatul „Admis” obținut la proba de competențe lingvistice de specialitate prevăzută la alin. (10) este valabil timp de 5 ani de la data promovării probei. Termenul propus asigură un echilibru între necesitatea ca această competență să rămână actuală și necesitatea evitării repetării, la intervale scurte, a unei evaluări deja promovate în cadrul unei proceduri oficiale.

Perioada de 5 ani reprezintă un interval suficient de extins pentru ca rezultatul obținut să poată fi utilizat în cadrul mai multor etape de mobilitate sau concursuri succesive, fără a conferi însă probei o valabilitate nelimitată în situația în care competența respectivă nu mai este utilizată. Stabilirea unui termen intermediar evită atât repetarea excesivă a evaluării, cât și menținerea pe termen nedefinit a efectelor unui rezultat care nu mai este susținut de utilizarea efectivă a limbii.

Prin introducerea alin. (10²), această regulă este completată pentru situația persoanelor care, după obținerea rezultatului „admis” desfășoară efectiv activitate didactică cu predare în limba pentru care au obținut rezultatul. În acest caz, rezultatul își menține valabilitatea pe întreaga durată a desfășurării activității didactice și timp de 5 ani de la încetarea acesteia.

Soluția are în vedere faptul că exercitarea efectivă și continuă a activității didactice în limba respectivă constituie, prin natura sa, o formă de utilizare constantă a competenței lingvistice anterior evaluate. Ar fi lipsit de justificare ca o persoană care predă în mod efectiv în această limbă să fie obligată să susțină din nou proba exclusiv pentru că au trecut 5 ani de la evaluarea inițială.

Totodată, stabilirea unui nou termen de 5 ani de la încetarea activității didactice păstrează aceeași logică a reglementării prevăzute la alin. (10¹): competența utilizată efectiv în exercitarea profesiei este recunoscută pentru o perioadă rezonabilă și după încetarea activității, fără ca efectele rezultatului „Admis” să devină nelimitate în timp.

Includerea tuturor celor trei cicluri de studii universitare are la bază același criteriu obiectiv: utilizarea limbii respective pe parcursul unui program universitar finalizat cu o diplomă recunoscută sau echivalentă potrivit legii. Nu există o justificare pentru recunoașterea, în acest scop, exclusiv a studiilor de masterat sau de doctorat, cu excluderea studiilor universitare de licență desfășurate și finalizate în aceeași limbă. Dimpotrivă, absolvirea unui program de licență presupune utilizarea limbii de studiu pe parcursul mai multor ani universitari și îndeplinirea în această limbă a obligațiilor academice necesare obținerii diplomei.

Excepția nu se întemeiază pe limba maternă, apartenența etnică sau simpla declarație a candidatului, ci pe un criteriu academic obiectiv și verificabil: absolvirea unui program de studii universitare desfășurat în limba în care urmează să fie exercitată activitatea didactică.

Propunerea nu elimină cerința deținerii competențelor lingvistice necesare exercitării profesiei didactice și nici nu diminuează standardele aplicabile personalului didactic. Aceasta urmărește să evite repetarea unor evaluări atunci când aceeași competență a fost deja constatată printr-o procedură oficială și este menținută prin utilizarea sa efectivă în activitatea didactică ori este demonstrată în mod obiectiv prin absolvirea unor studii universitare în limba respectivă.

Prin urmare, mecanismul propus diferențiază între trei situații obiectiv distincte: competența lingvistică dovedită prin promovarea probei, căreia îi este recunoscută o valabilitate de 5 ani; competența utilizată în mod efectiv în activitatea didactică, pentru care valabilitatea este

menținută pe durata acestei activități și timp de 5 ani după încetarea ei; și competența demonstrată prin absolvirea unui program universitar în limba de predare, situație în care susținerea unei probe suplimentare nu mai este necesară.

În acest mod, propunerea instituie un regim juridic proporțional, previzibil și adaptat situațiilor concrete întâlnite în practica mobilității personalului didactic, reducând formalitățile repetitive fără a afecta cerințele privind competența lingvistică necesară desfășurării activității didactice.

Inițiatori:

Ciprian Doru Rigman

Mihai Cătălin Botez

Cătălin Emil Mîndru

PĂLĂDE ȘTEFAN



Parlamentul României

Lista susținătorilor

Proiect de lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 198/2023 privind învățământul preuniversitar

Nr. crt.	DEPUTAT/SENATOR	SEMNĂTURA	PARTID
1	TANASĂ ȘTEFAN		USR
2	BOTEZ MIHAI - CĂTĂLIN		USR
3	RIGMAN CIPRIAN		USR
4	MURARIU OANA		USR
5	Buleacă FELIX		USR.
6	Marussi George		USR
7.	Paraschivescu Ovidiu		USR
8.	STENIAN ION		USR
9	Badea Mihai Alexandru		USR.
10	PRUNA CRISTINA - MĂDĂLINA		USR.
11	GHEORGHIU ANDREI		USR

12	Diana Stoica	USR
13	Rodanu Bogdan	USR
14	Radu Mihail	USR
~~POLEANA HANGAN~~		
15	VĂDELA KUNITRU	USR
16	ȘENDROIU VLAD-IOAN	USR
17	ECHERT ADRIAN	USR
18	Dimitrie ALEXANDRU	USR
19	GABRIEL ANDRONACHE	PNL
20.	ROMAN FLORIN	PNL
21.	MOȘ ARINA	PNL
22	BUCUR ARIANA	PSD.
23	GROBU VIOANICA	AUR
24	BARA NICOLAE ADRIAN	PSD.
25	ZISOPOL DRAGOS	MINORITĂȚI
26	Petrutolu Mirosław	MIH



Parlamentul României

Lista susținătorilor

Proiect de lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 198/2023 privind învățământul preuniversitar

Nr. crt.	DEPUTAT/SENATOR	SEMNĂTURA	PARTID
27	LEBUCĂȘAN ROMAN		PSD
28	BLAGA DANIEL		USR
29	DRĂGOESCU CĂZAR		USR
30	GIMA GORGO		USR
31	COLIBAN ALLEN		USR
32	Teșleriu Andrei-Jonut		PNL
33	MOISIN RADU-MARIN		PNL
34	Gheorghe Ungureanu		USR
35	Ghigiu Alexandru Mihai		PSD
36	Tomulescu Ion Alin		PSD
37	Spălo Căbă		USR / PSD

38	ZAHODANISKI ŽIGITA DA	UDMR
39	KANTOR BOGLARKA	UDMR
40	IPSAHI' LAKO' - ZBOV	USMR
41	KOLCSÁR KÁROLY	UDMR
42	Bende Sándor	UDMR
43	HAYAU GÁBOR	UDMR
44	KÖNÖEI CSABA	UDMR
45	STREI JELEI	UDMR
46	KULCSÁR-TERZI FÖRSEF	UDMR
47	GÁL KÁROLY	UDMR
48	ALECSANDRU MARUS- IXICOLAE	USR
49	DARĂU AMBROZIE - IRINEU	USR
50	MARUS ATILA GABOR	UDMR
51.	ZAKARIÁS SOLTÁS	neafiliat
52.	KELEMEN HUNOR	UDMR
53	WIENER ADRIAN	USA
54	BULAI ILIAN	USR



Parlamentul României

Lista susținătorilor

Proiect de lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 198/2023 privind învățământul preuniversitar

Nr. crt.	DEPUTAT/SENATOR	SEMNĂTURA	PARTID
1.	MÎNARU CĂTĂLIN-EMIL		USR
2.	DOBKA ECENA-ADELINA		USR
3.	RUS VASILE-CIPRIAN		USR
4.	~~Stefan~~ George		neafiliat.
5.	Oprea Nicolae		USR.
6.	PAUN CYNTHIA		USR
7.	SEBASTIAN CRISTIAN		USR
8.	ANGHEL RĂZVAN-PAUL		USR
9.	Mirescu Norbert		USR.
10.	CRISTIAN GHIACIBA		USR
11.	BOCHILEANDU GEORGE-CĂTĂLIN		USR

